

15. mars 2016

Fjármál hins opinbera 2015, bráðabirgðauppgjör

General government finances 2015, preliminary accounts

Samantekt Tekjuafkoma hins opinbera var neikvæð um 10,7 milljarða króna árið 2015 eða 0,5% af landsframleiðslu. Til samanburðar var afkoman neikvæð um 1,2 milljarða króna árið 2014 eða 0,1% af landsframleiðslu. Tekjur hins opinbera námu um 931 milljarði króna og jukust um 2,7% milli ára. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 42,2% samanborið við 45,3% árið 2014. Útgjöld hins opinbera voru 942 milljarðar króna 2015 eða 3,7% meiri en 2014 en hlutfall þeirra af landsframleiðslu fór úr 45,3% í 42,7%.

Heildarútgjöld til heilbrigðismála árið 2015 voru 192 milljarðar króna eða 8,7% af landsframleiðslu. Þar af var hlutur hins opinbera 157 milljarðar króna en hlutur heimila 35 milljarðar eða 18,2% af útgjöldunum. Á mann námu heilbrigðisútgjöld hins opinbera 475 þúsundum króna og hafa þau að raungildi aukist um 2,5% á síðustu fimm árum.

Til fræðslumála var ráðstafað 172 milljörðum króna árið 2015 eða 7,8% af landsframleiðslu. Þar af var fjármögnun hins opinbera 156 milljarðar króna og hlutur heimilanna 16 milljarðar króna eða 9,3% af heildarútgjöldum til málaflokksins. Á mann námu fræðsluútgjöld hins opinbera 472 þúsund krónum og drógust þau saman um 15,9% á árunum 2009 til 2013 en hafa síðustu tvö ár aukist um 6,5%.

Samkvæmt áætlun út frá greiðslutölum voru peningalegar eignir hins opinbera 52% af landsframleiðslu í árslok 2015 meðan áætlað er að heildarskuldir hins opinbera hafi verið 98%. Er þetta þriðja árið í röð þar sem hlutfall skulda hins opinbera fer lækkandi.

Inngangur

Fjármál hins opinbera eru í brennidepli í þessu riti

Í þessu riti verður fyrst og fremst lögð áhersla á hið opinbera en samsvarandi upplýsingar um undirgeira þess má sjá á vefsíðu Hagstofunnar. Vikið verður að afkomuþróun hins opinbera, gerð grein fyrir þróun tekna og gjalda frá mismunandi sjónarhornum, og heilbrigðis- og menntamálum gerð skil í talnaefni og myndum.

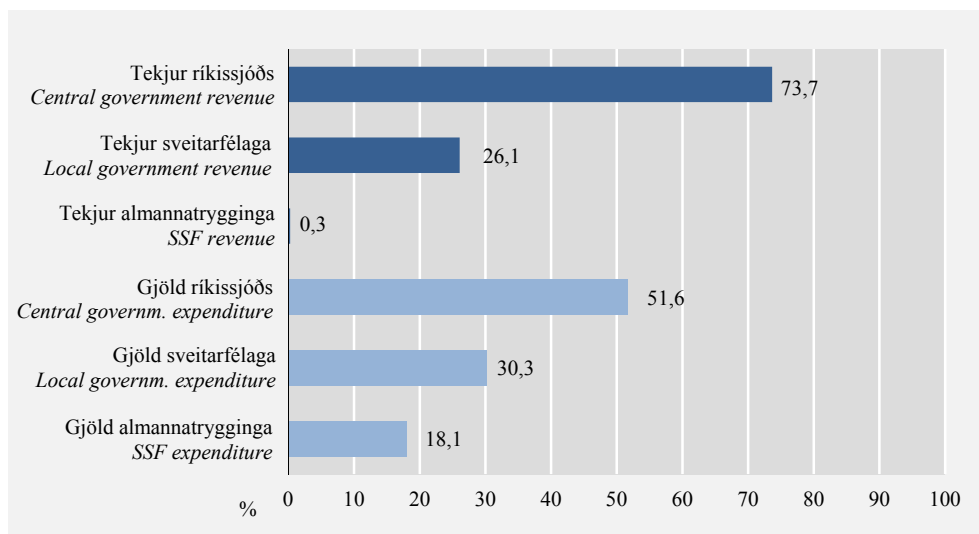
Umfang hins opinbera

Hið opinbera takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar

Hefðbundin skilgreining á hinu opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum afmarkast við starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með tekjum af sölu á vörum og þjónustu á almennum markaði. Hér er því um tiltölulega þrönga skilgreiningu að ræða sem takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vöru og þjónustu, er ekki talin til hins opinbera geira samkvæmt hefðbundinni skilgreiningu, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins.

Mynd 1. Innbyrðis skipting á umfangi undirgeira hins opinbera 2015

Figure 1. Relative size of government in terms of revenue and expenditure 2015



Árið 2015 runnu 73,7% tekna hins opinbera til ríkissjóðs og 26,1% til sveitarfélaga. Af tekjum ríkissjóðs runnu 30,2% áfram til almannatrygginga og sveitarfélaga sem fjárframlög eða 176,3 milljarðar króna til almannatrygginga og 30,8 milljarðar króna til sveitarfélaga. Af útgjöldum hins opinbera er hlutur almannatrygginga 18,1% eða 170,4 milljarðar króna, sveitarfélaga 30,3% eða 285,1 milljarðar króna, og ríkissjóðs 51,6% eða 486,2 milljarðar króna.

Afkoma hins opinbera

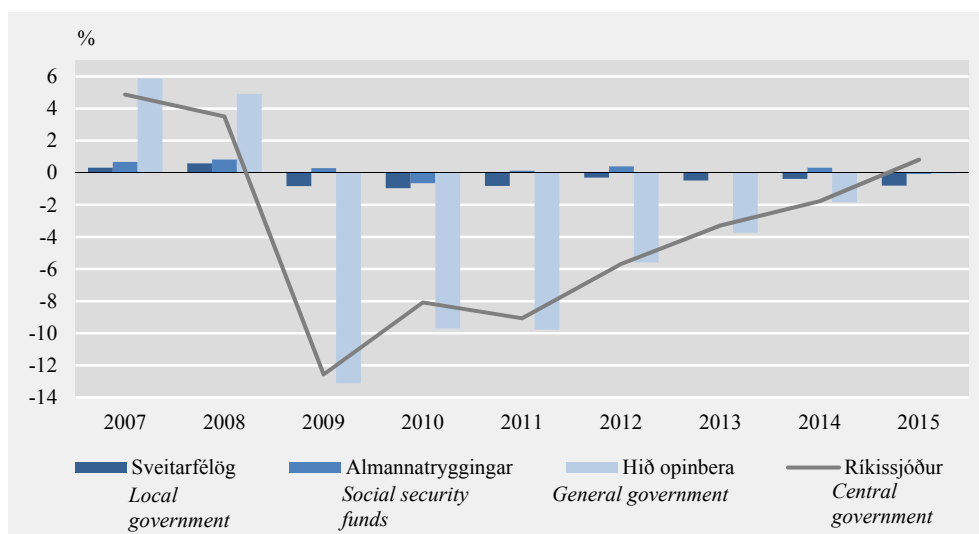
Tekjuhalli hins opinbera nam 0,5% af landsframleiðslu 2015

Samkvæmt bráðabirgðatölum var tekjuafkoma hins opinbera neikvæð um 10,7 milljarða króna árið 2015 eða sem nemur 0,5% af landsframleiðslu og 1,2% af tekjum þess. Til samanburðar var afkoman neikvæð um 1,2 milljarða króna árið 2014 eða 0,1% af landsframleiðslu. Verri afkoma 2015 skýrist öðru fremur af því að eignatekjur drógust saman um 16,3 milljarða eða 31,1% og heildartekjur jukust aðeins um 2,7% milli 2014 og 2015. Á sama tíma jukust útgjöld hins opinbera um 3,7% en þar vó þyngst 10,6% hækkun launakostnaðar.

Nokkur munur er á niðurstöðum um afkomu milli Hagstofu Íslands og Fjársýslu ríkisins sem stafar aðallega af mismunandi aðferðum við meðhöndlun á arði frá fjármálastofnunum í eigu ríkisins. Hagstofan vinnur eftir alþjóðlegum þjóðhagsreikningastöðlum sem kveða á um að hámarki sé tekju færður arður sem jafngildir rekstrarhagnaði ársins að frádregnum virðisbreytingum, en endurmat og virðisbreyting eru færð í gegnum efnahag.

Mynd 2. Tekjuafkoma hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 2. General government financial balance as per cent of GDP



Vegna umfangs ríkissjóðs ræður tekjuafkoma hans miklu um þróun afkomu hins opinbera í heild. Árið 2015 er áætluð tekjuafkoma ríkissjóðs 390 milljónir króna eða 0,02% af landsframleiðslu, samanborið við 16,3 milljarða króna afgang árið 2014 eða 0,8% af landsframleiðslu.

Tafla 1. Fjármál hins opinbera 2009–2015

Table 1. General government finances 2009–2015

Í milljörðum króna In billion ISK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Tekjur hins opinbera <i>General gov. revenue</i>	617,1	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,1
Útgjöld hins opinbera <i>Gen. gov. expenditure</i>	771,3	799,3	777,3	807,2	830,5	908,2	941,9
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	-154,2	-158,2	-95,0	-66,5	-34,8	-1,2	-10,7
Hlutfall af VLF Per cent of GDP							
Tekjur hins opinbera <i>Gen. gov. revenue</i>	38,8	39,6	40,1	41,7	42,1	45,3	42,2
Útgjöld hins opinbera <i>Gen. gov. expenditure</i>	48,5	49,4	45,7	45,4	44,0	45,3	42,7
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	-9,7	-9,8	-5,6	-3,7	-1,8	-0,1	-0,5
Tekjuafkoma ríkissjóðs <i>Central gov. NLB</i>	-8,1	-9,1	-5,7	-3,3	-1,8	0,8	0,0
Tekjuafkoma sveitarfélaga <i>Local gov. NLB</i>	-1,0	-0,8	-0,3	-0,5	-0,4	-0,8	-0,6
Tekjuafkoma almannatrygg. <i>SSF NLB</i>	-0,7	0,1	0,4	0,0	0,3	-0,1	0,1

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tekjuhalli sveitarfélaga var 12,9 milljarðar króna 2015

Tekjuhalli sveitarfélaga árið 2015 er áætlaður 12,9 milljarðar króna eða 0,6% af landsframleiðslu og 4,7% af tekjum þeirra. Til samanburðar var tekjuhalli sveitarfélaga 16,1 milljarðar króna árið 2014 eða 0,8% af landsframleiðslu. Skatttekjur sveitarfélaga jukust um 7,6% milli ára miðað við 5,7% aukningu árið 2014.

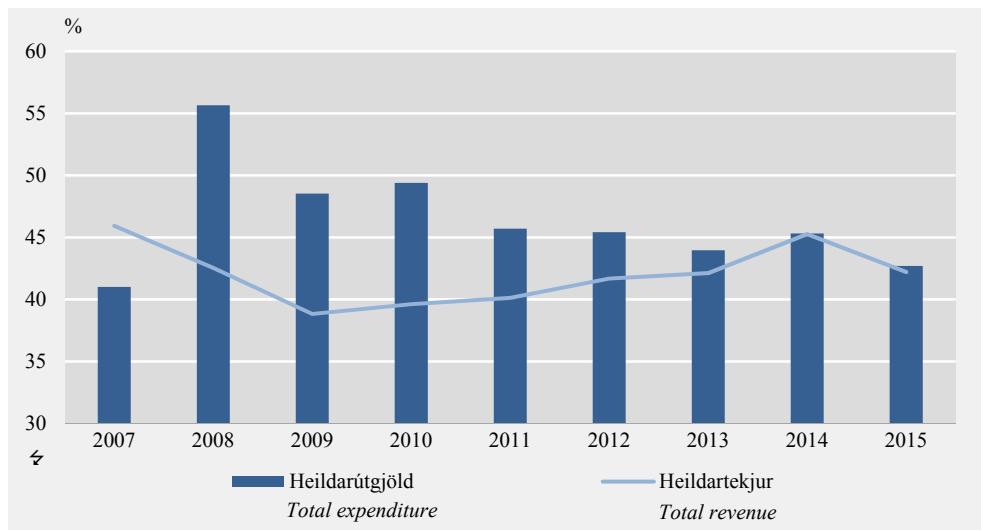
Tekjur hins opinbera

Tekjur hins opinbera jukust um 2,7% milli ára

Tekjur hins opinbera námu 931,1 milljarði króna árið 2015 og jukust um 2,7% milli ára. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 42,2% samanborið við 45,3% árið 2014.

Mynd 3. Tekjur og útgjöld hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 3. General government revenues and expenditures as per cent of GDP



Tekjur ríkissjóðs lækkuðu úr 34,2% af landsframleiðslu 2014 í 31,5% árið 2015 en tekjur sveitarfélaga lækkuðu lítillega sem hlutfall af landsframleiðslu eða úr 12,7% í 12,4%. Tekjur almannatrygginga námu 8,5% af landsframleiðslu árið 2014 en eru 8,1% árið 2015.

Tafla 2. Heildartekjur hins opinbera og undirgeira þess 2009–2015

Table 2. General government total revenue 2009–2015

Í milljörðum króna In billion ISK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Hið opinbera General government	617,1	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,1
Ríkissjóður Central government	450,3	474,7	497,1	545,5	584,5	686,1	693,7
Sveitarfélög Local governments	191,3	194,4	214,2	224,4	243,6	254,9	273,6
Almannatryggingar Social security funds	133,8	143,0	160,6	157,8	166,8	168,6	178,8
Hlutfall af VLF Per cent of GDP							
Hið opinbera General government	38,8	39,6	40,1	41,7	42,1	45,3	42,2
Ríkissjóður Central government	28,3	29,3	29,2	30,7	31,0	34,2	31,5
Sveitarfélög Local governments	12,0	12,0	12,6	12,6	12,9	12,7	12,4
Almannatryggingar Social security funds	8,4	8,8	9,4	8,9	8,9	8,5	8,1

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Skatttekjur- og tryggingagjöld skila hinu opinbera um 812,7 milljörðum króna 2015

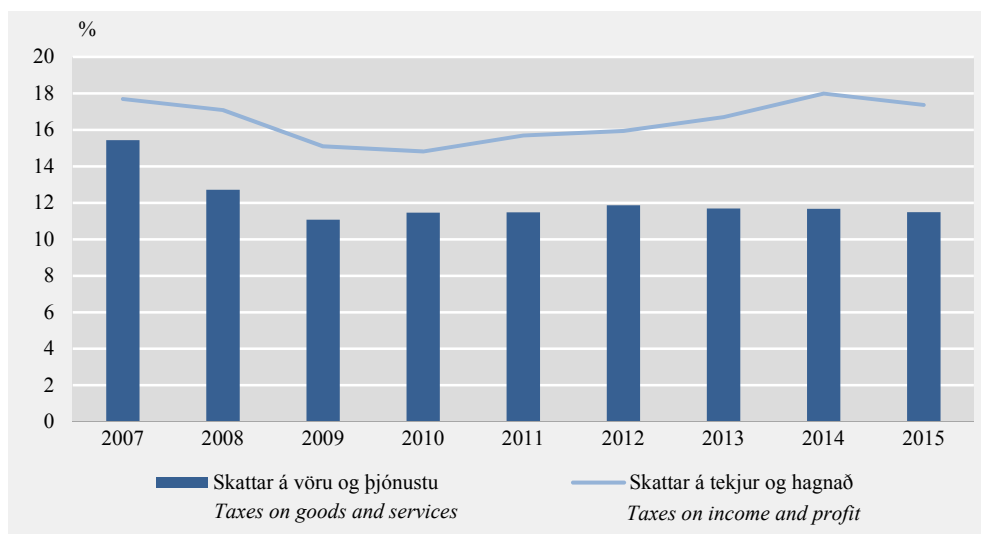
Megintekjustofn hins opinbera eru skatttekjur og tryggingagjöld sem skiluðu 87,3% tekna þess árið 2015. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa þessar tekjur lækkað úr 38,6% af landsframleiðslu árið 2014 í 36,8% árið 2015. Aðrar tekjur hins opinbera drógust saman um 10,8% milli ára. Þar munar mestu um 12,2 milljarða minni arðgreiðslur frá fyrirtækjum í eigu ríkisins.

Tafla 3. Megintekjustofnar hins opinbera 2009–2015*Table 3. General government main income types 2009–2015*

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	617,1	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,1
Skatttekjur <i>Taxes</i>	462,8	478,0	519,1	561,6	606,2	700,8	733,8
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	45,9	63,6	66,8	64,9	69,9	73,4	78,9
Fjárframlög <i>Grants</i>	2,2	2,4	2,9	3,7	2,9	2,5	2,9
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	106,3	97,2	93,4	110,6	116,7	130,2	115,5
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	38,8	39,6	40,1	41,7	42,1	45,3	42,2
Skatttekjur <i>Taxes</i>	29,1	29,5	30,5	31,6	32,1	35,0	33,3
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	2,9	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7	3,6
Fjárframlög <i>Grants</i>	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	6,7	6,0	5,5	6,2	6,2	6,5	5,2

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tekjuskattar skiluðu hinu opinbera um 52,2% tekna þess eða 17,4% af landsframleiðslu árið 2015. Skattar á vöru og þjónustu voru 34,5% teknanna eða um 11,5% af landsframleiðslu. Þar af nam virðisaukaskatturinn 8,1% af landsframleiðslu.

Mynd 4. Helstu skattstofnar hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu*Figure 4. General government main taxes as per cent of GDP*

Eignaskattar hins opinbera námu 2,0% af landsframleiðslu árið 2015, en það er heldur lægra hlutfall en undanfarin þrjú ár er það var 2,5%.

Tekjur af sköttum á alþjóðaverslun og viðskipti drógust saman um 5,2% frá árinu 2014 og aðrar skatttekjur um 7,4%.

Tafla 4. Skatttekjur og tryggingagjöld hins opinbera 2009–2015

Table 4. General government taxes and social contributions 2009–2015

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Skattar og tr.gjöld <i>Taxes and social contrib.</i>	32,0	33,5	34,5	35,2	35,8	38,6	36,8
Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income</i>	15,1	14,8	15,7	15,9	16,7	18,0	17,4
Skattar á launagreiðslur <i>Taxes on payroll</i>	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Eignaskattar <i>Taxes on property</i>	2,1	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5	2,0
Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on G&S</i>	11,1	11,5	11,5	11,9	11,7	11,7	11,5
Skattar á alþ.viðskipti <i>Taxes on intern. trade</i>	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	2,2	1,8
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	2,9	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7	3,6

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 5. Tekjuskattar hins opinbera 2009–2015**

Table 5. General government tax on income and profits 2009–2015

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Tekjuskattar <i>Taxes on income and profits</i>	239,9	239,7	266,8	283,2	315,6	360,5	383,0
Tekjusk. einstakl. <i>Individual income tax</i>	192,3	197,3	220,6	234,5	258,6	270,6	291,9
Tekjusk. lögaðila <i>Corporate income tax</i>	26,5	14,6	29,5	34,0	40,5	66,8	63,7
Fjárm.tekjusk. <i>Tax on interest & cap. gains</i>	21,1	27,7	16,8	14,8	16,5	23,1	27,4
Hlutfall af VLF <i>Percent of GDP</i>							
Tekjuskattar <i>Taxes on income and profits</i>	15,1	14,8	15,7	15,9	16,7	18,0	17,4
Tekjusk. einstakl. <i>Individual income tax</i>	12,1	12,2	13,0	13,2	13,7	13,5	13,2
Tekjusk. lögaðila <i>Corporate income tax</i>	1,7	0,9	1,7	1,9	2,1	3,3	2,9
Fjárm.tekjusk. <i>Tax on interest & cap. gains</i>	1,3	1,7	1,0	0,8	0,9	1,2	1,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Útgjöld hins opinbera

Niðurfærsla á verðtryggðum húsnæðislánum vegur þýngst í lækkun útgjalda hins opinbera

Útgjöld hins opinbera eru áætluð 941,9 milljarðar króna árið 2015 og jukust um 3,7% milli ára. Hlutfall heildarútgjalda af landsframleiðslu fór úr 45,3% árið 2014 í 42,7% árið 2015. Launakostnaður jókst um 10,6% milli ára en tilfærsluútgjöld drógust saman um 14,3%. Þar vegur þýngst að gjaldfærsla vegna niðurfærslu verðtryggðra fasteignaveðlana lækkaði úr 35,8 milljörðum 2014 í 19,1 milljarð árið 2015. Áætlað er að framlag ríkissjóðs til Íbúðalánasjóðs verði 5,7 milljarðar vegna afkomu ársins 2015.

Tafla 6. Útgjöld hins opinbera og undirgeira þess 2009–2015

Table 6. General government expenditure 2009–2015

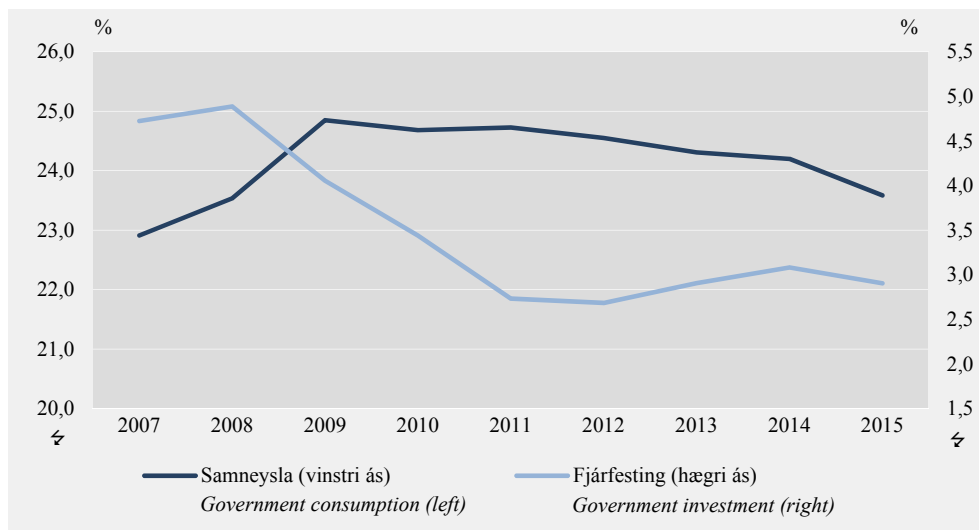
Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Hið opinbera <i>General government</i>	771,3	799,3	777,3	807,2	830,5	908,2	941,9
Ríkissjóður <i>Central government</i>	578,7	621,5	593,7	603,9	618,0	669,8	693,3
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	206,6	207,8	219,3	233,0	250,9	271,0	286,6
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	144,2	141,1	154,0	157,3	160,8	170,0	176,9
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	48,5	49,4	45,7	45,4	44,0	45,3	42,7
Ríkissjóður <i>Central government</i>	36,4	38,4	34,9	34,0	32,7	33,4	31,4
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	13,0	12,8	12,9	13,1	13,3	13,5	13,0
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	9,1	8,7	9,1	8,8	8,5	8,5	8,0

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Heildarútgjöld ríkissjóðs jukust um 3,5% milli ára en útgjöld sveitarfélaga um 5,7%. Útgjöld almannatrygginga jukust um 4,1% en sem hlutfall af landsframleiðslu voru þau 8,0% sem er heldur lægra hlutfall en síðustu ár. Mest mældust útgjöld almannatrygginga árið 2009 eða 9,1% af landsframleiðslu.

Mynd 5. Samneysla og fjárfesting hins opinbera sem hlutfall af VLF

Figure 5. General government final consumption and investment as per cent of GDP



Ef hagræn útgjöld hins opinbera eru skoðuð sést að samneysluútgjöldin, þ.e. launaútgjöld og kaup að fráreginni sölu á vöru og þjónustu, voru 23,6% af landsframleiðslu eða heldur minni en árið 2014. Launaútgjöld eru stærsti hluti samneysluútgjaldanna eða 58,6%.

Fjárfestingarútgjöld hins opinbera jukust lítillega á árinu 2015, en hlutfall þeirra af landsframleiðslu lækkaði úr 3,1% 2014 í 2,9% árið 2015.

Tafla 7. Hagræn flokkun útgjalda hins opinbera 2009–2015

Table 7. General government expenditure by economic type 2009–2015

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	48,5	49,4	45,7	45,3	44,1	45,4	42,7
Laun <i>Wages and salaries</i>	13,5	13,6	13,5	13,6	13,6	13,8	13,8
Kaup á vöru og þjón. <i>Use of goods & services</i>	12,0	12,1	12,1	12,0	11,8	11,5	10,8
Vaxtagjöld <i>Interest</i>	6,0	4,8	4,1	4,7	4,6	4,7	4,4
Fjárframlög <i>Grants</i>	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,3
Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Félagslegar tilf. til heimila <i>Social benefits</i>	7,7	7,5	8,1	7,6	7,1	7,0	6,4
Önnur tilfærsluútgjöld <i>Other expenditure</i>	3,0	6,0	3,1	2,8	2,2	3,6	2,8
Fjárfesting <i>Acquisition of nonfinancial assets</i>	4,1	3,4	2,7	2,7	2,9	3,1	2,9

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Vaxtagjöld hins opinbera námu um 97 milljörðum króna 2015

Vaxtaútgjöld hins opinbera voru 97,3 milljarðar króna árið 2015 eða 4,4% af landsframleiðslu og hefur hlutfallið heldur lækkað frá síðustu árum. Það var hæst árið 2009 eða 6,0% af landsframleiðslu.

Heilbrigðismál

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera námu 7,1% af landsframleiðslu árið 2015

Einn stærsti málaflokkurinn í opinberum rekstri eru heilbrigðismál og árið 2015 fóru 16,7% heildarútgjalda til þeirra. Þau jukust um 10% frá 2014 til 2015 og námu 157,1 milljarði króna¹ eða 7,1% af landsframleiðslu. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála verið stöðug frá og með árinu 2010, um og yfir 7% af landsframleiðslu.

Tafla 8. Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála 2009–2015

Table 8. General government expenditure on health 2009–2015

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Expenditure on health</i> ²	7,5	7,1	7,0	7,0	7,1	7,2	7,1
1. Lækn.vörur og hjálpartæki <i>Medical products</i>	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
2. Þjónusta við ferlisjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5
3. Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	5,0	4,7	4,7	4,7	4,8	4,9	4,9
4. Forvarnir og alm. heilb.þj. <i>Public health serv.</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Heilbrigðismál ót.a.s. <i>Health n.e.c.</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

² Kaup heimila á heilb.þjón. hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public health is excluded.*

Opinberum útgjöldum til heilbrigðismála má skipta niður á viðfangsefni, eins og gert er í töflu 8 en ýtarlegri sundurlíðun er að finna í töflu 20 í töfluviðauka. Árið 2015 var 4,9% af landsframleiðslu ráðstafað til sjúkrahúsþjónustu og hefur það hlutfall verið mjög svipað undanfarin ár. Að raungildi á mann hafa útgjöld til sjúkrahúsa og vegna þjónustu við ferlisjúklinga aukist um 3,2% en útgjöld vegna lyfja- og hjálpartækjakaupa dregist saman um 1,7%.

Af opinberum útgjöldum til heilbrigðisþjónustu vegur hlutur almennrar sjúkrahúsþjónustu þyngst, eða um 68,7%. Þjónusta við ferlisjúklinga, þar á meðal almenn heilsugæsla og þjónusta sérfræðilækna utan sjúkrahúsa, kemur þar á eftir og nemur 20,8% af heilbrigðisútgjöldum eða 1,5% af landsframleiðslu. Lyfja- og hjálpartækjakostnaður nam um 8,1% opinberra útgjalda til heilbrigðismála árið 2015 eða 0,6% af landsframleiðslu.

Í töflu 20 í töfluviðauka má meðal annars sjá að útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála voru um 475 þúsund krónur á mann árið 2015 en frá árinu 2010 hafa þau hækkað um 2,5% á mann á föstu verði. Á árunum 2002 til 2009 voru þau aftur á móti hærri eða frá 500-520 þúsund krónur, á verðlagi 2015. Á árinu 2015 var kostnaður vegna almennra sjúkrahúsa 228 þúsund krónur á mann, vegna heilsugæslu og þjónustu sérfræðilækna utan sjúkrahúsa tæp 99 þúsund og vegna lyfja og hjálpartækja tæp 39 þúsund krónur á mann.

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála hafa verið dregin kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera, en þau flokkast með einkaneyslu heimilanna.

Tafla 9. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1998–2015*Table 9. Total health expenditure 1998–2015*

	Alls, millj. kr. <i>Total, mill. ISK</i>	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Percent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild <i>HH % of totals</i>	Heilbr.útgj.- staðvirt ² <i>Health exp. in fixed Prices²</i>	Heilbr.útgj.- staðvirt á mann ² <i>Health exp. per capita²</i>
		Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>House- holds</i>	Alls <i>Total</i>			
1998	52.482	7,0	1,7	8,7	19,4	100,0	100,0
1999	60.947	7,8	1,7	9,4	17,6	109,8	108,5
2000	65.076	7,5	1,7	9,3	18,7	110,8	107,9
2001	72.221	7,4	1,7	9,1	18,8	114,1	109,6
2002	82.764	8,1	1,8	9,9	18,1	120,5	114,7
2003	87.303	8,2	1,8	10,1	18,3	122,1	115,6
2004	92.222	7,8	1,8	9,6	18,7	123,6	115,6
2005	97.154	7,5	1,7	9,2	18,6	124,5	115,2
2006	107.214	7,3	1,6	9,0	18,0	127,4	114,7
2007	119.388	7,2	1,5	8,8	17,5	133,9	117,8
2008	135.729	7,3	1,5	8,8	17,4	138,2	118,5
2009	144.966	7,5	1,6	9,1	18,0	133,5	114,5
2010	143.291	7,1	1,7	8,9	19,6	125,3	107,8
2011	147.149	7,0	1,7	8,7	19,4	123,0	105,5
2012	154.171	7,0	1,7	8,7	19,5	122,4	104,5
2013	164.471	7,0	1,7	8,7	19,3	125,6	106,2
2014	176.209	7,1	1,7	8,8	19,0	129,4	108,2
2015 ¹	191.946	7,1	1,6	8,7	18,2	133,7	110,6

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

² Heilbrigðisútgjöld hins opinbera staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar en heimilanna með undirvísitölu vísitölu neysluverðs fyrir heilsu. Magnvísitala, 1998=100. *Health expenditure of the gen. gov deflated by price index of government final consumption, the households' share by subindex for health from the CPI. Volume index 1998=100.*

192 milljörðum króna var ráðstafað til heilbrigðismála á árinu 2015

Í töflu 9 hefur útgjöldum heimila til heilbrigðismála verið bætt við útgjöld hins opinbera og sýnir taflan heildarútgjöld til heilbrigðismála á árunum 1998 til 2015 ásamt hlutfalli heilbrigðisútgjalda af landsframleiðslu. Þar sést að á árinu 2015 nam heilbrigðiskostnaður 192 milljörðum króna eða 8,7% af landsframleiðslu, en hlutfallið hefur verið stöðugt undanfarin ár. Hæst urðu heilbrigðisútgjöldin 10,1% af landsframleiðslu árið 2003.

Árið 2015 voru rúm 18% heilbrigðisútgjaldanna fjármöggnuð af heimilunum og er það heldur lægra hlutfall en undanfarin ár. Hæst hefur hlutur heimilanna farið í 19,6%, árið 2010, en lægstur var hann árið 2008 eða 17,4%. Rétt er að árétta að um bráðabirgðatölur er að ræða.

Í töflu 9 eru einnig sýnd staðvirt heilbrigðisútgjöld. Voru heilbrigðisútgjöld á föstu verðlagi á mann mest árið 2008, en síðan þá hefur dregið úr þeim um 6,7%.

Fræðslumál

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu 7,1% af landsframleiðslu

Annar stór málaflokkur í opinberum rekstri eru fræðslumál og eru útgjöld til þeirra nánast sama hlutfall af heildarútgjöldum og heilbrigðismálin eða 16,6%. Hrein útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu um 156,2 milljörðum króna á árinu 2015¹ eða 7,1% af landsframleiðslu. Tæplega helmingur útgjalda hins opinbera til fræðslumála rann til grunnskólastigsins eða 3,4% af landsframleiðslu. Til háskólastigsins runnu tæp 20% af fræðsluútgjöldum hins opinbera eða 1,4% af landsframleiðslu. Framhaldsskólastigið tók til sín minna eða 17% útgjaldanna og síðustu 10% fóru til leikskólastigsins eða 0,7% af landsframleiðslu.

Tafla 10. Útgjöld hins opinbera til fræðslumála 2009–2015

Table 10. General government expenditure on education 2009–2015

Hlutfall af VLF Percent of GDP	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Fræðsluútgj. alls² Expenditure on education²	7,5	7,3	7,1	7,0	6,9	7,0	7,1
1. Leikskólastig <i>Pre-primary education</i>	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7
2. Grunnskólastig <i>Primary and sec. education</i>	3,5	3,4	3,5	3,3	3,2	3,4	3,4
3. Framhaldsskólastig <i>Upper secondary edu.</i>	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2
4. Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,6	1,6	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4
5. Önnur skólastig <i>Other school leves</i>	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
6. Önnur fræðslumál ót.a.s. <i>Education n.e.c.</i>	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

² Kaup heimila á fræðsluþj. hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public education in excluded.*

Í töflu 21 í töfluviðauka kemur fram að útgjöld til fræðslumála voru á föstu verði um 472 þúsund krónur á mann árið 2015 eða 3,6% hærrí en 2014. Að raungildi á mann drógust opinber fræðsluútgjöld saman um tæp 16% á árunum 2009 til 2013 en hafa síðustu tvö ár aukist um 6,5%. Langstærsti hluti útgjalda hins opinbera til fræðslumála eru samneysluútgjöld, en fjárfestingarútgjöld vega einnig þungt. Í niðurbroti á skólastig, töflu 21, má sjá að útgjöld til leikskóla- og barnaskólastigs jukust um 3,5% að raungildi á mann frá 2014, 5,3% til unglínga- og framhaldsskólastigs og 1,4% til háskólastigsins.

Til fræðslumála var ráðstafað 172 milljörðum króna árið 2015

Í töflu 11 hefur útgjöldum heimila til fræðslumála verið bætt við útgjöld hins opinbera. Að þeim meðtöldum eru heildarútgjöld til fræðslumála um 7,8% af landsframleiðslu árið 2015. Rúm 9% útgjaldanna eru fjármögnuð af heimilunum. Fræðsluútgjöld alls á mann á föstu verði² 2015 hafa dregist saman um 8,9% frá 2008, en árin þar á undan höfðu þau vaxið jafnt og þétt.

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til fræðslumála hafa verið dregin kaup heimila á fræðsluþjónustu hins opinbera sem flokkast með einkaneyslu heimilanna.

² Fræðsluútgjöld hins opinbera eru staðvirk með verðvísitölu samneyslunnar, en undirþáttur hennar er launavísitala opinberra starfsmanna.

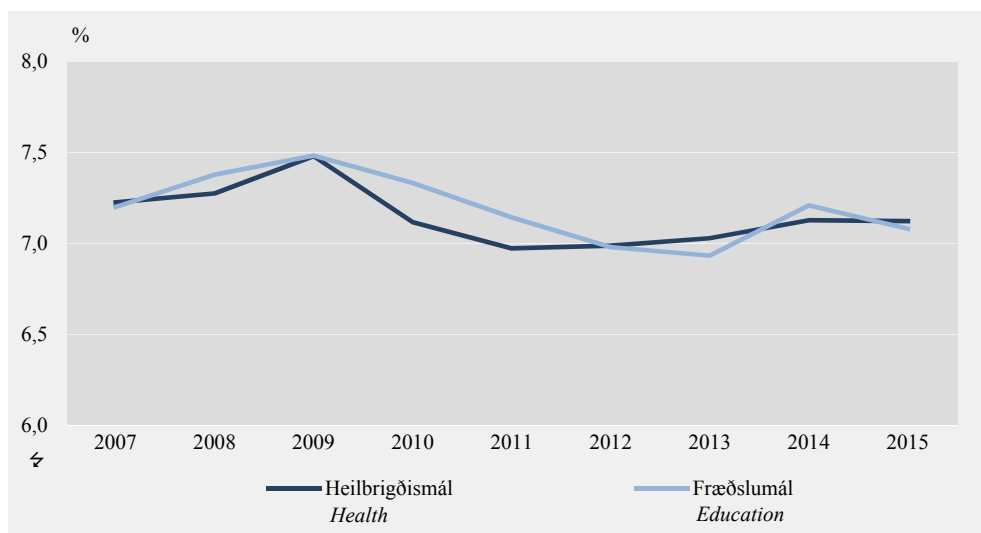
Tafla 11. Heildarútgjöld til fræðslumála 1998–2015

Table 11. Total expenditure on education 1998–2015

	Alls, millj. kr. <i>Total, mill. ISK</i>	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Percent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild <i>HH % of totals</i>	Fræðslu.útgj.- Staðvirt ² <i>Edu. exp. in fixed Prices²</i>	Fræðslu.útgj.- staðvirt á mann ² <i>Edu. exp. per capita²</i>
		Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>House- holds</i>	Alls <i>Total</i>			
1998	42.411	6,40	0,68	7,07	9,3	100,0	100,0
1999	46.750	6,57	0,69	7,26	9,2	103,7	102,4
2000	51.260	6,64	0,69	7,33	9,1	106,9	104,1
2001	60.076	6,90	0,71	7,61	9,0	115,7	111,1
2002	69.769	7,54	0,78	8,33	9,2	123,8	117,9
2003	72.171	7,48	0,87	8,35	10,2	122,9	116,4
2004	78.514	7,36	0,81	8,18	9,8	128,6	120,4
2005	87.733	7,52	0,81	8,33	9,6	137,1	126,9
2006	99.117	7,51	0,79	8,30	9,3	142,5	128,2
2007	108.172	7,20	0,72	7,92	9,2	146,3	128,6
2008	124.194	7,38	0,67	8,05	8,4	152,7	130,9
2009	129.874	7,48	0,69	8,17	8,4	145,9	125,1
2010	129.943	7,33	0,69	8,03	8,7	139,1	119,8
2011	133.463	7,14	0,70	7,84	9,0	135,8	116,6
2012	136.838	6,97	0,73	7,70	9,4	131,4	112,2
2013	144.225	6,89	0,75	7,65	9,7	132,7	112,2
2014	155.463	7,01	0,75	7,77	9,6	137,5	115,0
2015 ¹	172.092	7,08	0,72	7,80	9,3	144,1	119,3

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.² Fræðsluútgjöld staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar. Magnvísitala, 1998=100. Expenditure on education deflated by price index of government final consumption. Volume index, 1998=100**Mynd 6. Útgjöld hins opinbera sem hlutfall af VLF**

Figure 6. General government expenditure functions as per cent of GDP



Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera

Peningalegar eignir hins opinbera námu samkvæmt áætlun 1.145 milljörðum króna í árslok 2015 eða sem nemur tæplega 52% af landsframleiðslu. Lánveitingar námu 149 milljörðum króna, sjóður og bankainnstæður 418 milljörðum króna og hluta-fjáreign 391 milljarði króna.

Heildarskuldir hins opinbera námu 98% af landsframleiðslu í lok árs 2015

Heildarskuldir hins opinbera námu samkvæmt áætlun 2.161 milljörðum króna í árslok 2015 eða 98% af landsframleiðslu, samanborið við 114,4% árið á undan. Er þetta þriðja árið í röð þar sem skuldir hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu fer lækkandi, en hæst var hlutfallið árið 2011, 126,7%. Erlendar lántökur námu í árslok 2015 um 307 milljörðum króna eða 13,9% af landsframleiðslu. Innlendar lántökur námu 315 milljörðum króna, verðbréfaskuldir 888 milljörðum króna og viðskiptaskuldir 119 milljörðum króna. Eignir og skuldir eru áætlaðar út frá greiðslutölum árið 2015 og geta niðurstöður breyst þegar endanlegt uppgjör liggur fyrir.

Tafla 12. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2009–2015

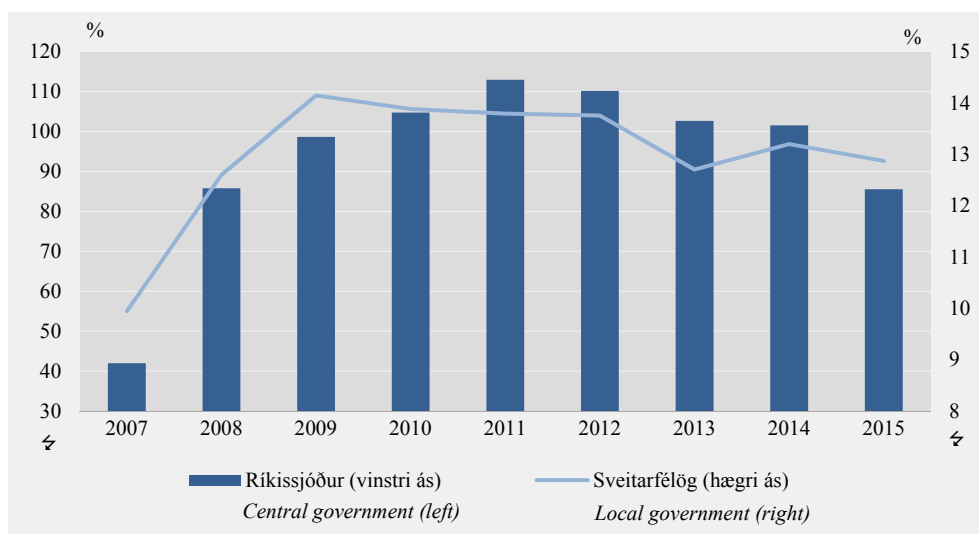
Table 12. General government financial assets and liabilities 2009–2015

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	75,4	73,0	75,4	70,2	63,4	64,4	51,9
Skuldir <i>Liabilities</i>	112,9	118,7	126,7	123,7	114,8	114,4	98,0
Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	39,3	44,6	46,4	47,2	44,6	43,8	40,3
Lántökur <i>Loans</i>	43,6	43,6	48,7	45,4	40,2	38,7	28,2
Innlendar lántökur <i>Domestic loans</i>	18,1	20,1	20,6	19,7	18,9	17,8	14,3
Erlendar lántökur <i>Foreign loans</i>	25,5	23,5	28,2	25,7	21,3	20,9	13,9
Lífeyrisskuldbindingar <i>Pension liabilities</i>	23,8	23,7	24,5	24,7	24,2	24,5	24,1
Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	6,2	6,8	7,1	6,4	5,8	7,4	5,4
Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-37,5	-45,7	-51,4	-53,5	-51,4	-49,9	-46,1

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Mynd 7. Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga sem hlutfall af VLF

Figure 7. Central and local governments gross debt as per cent of GDP



Frekari upplýsingar

Í heftinu hefur megináhersla verið lögð á fjármál hins opinbera, bæði í texta og töflum. Samsvarandi upplýsingar um ríkissjóð, sveitarfélög og almannatryggingar eru á vefsíðu [Hagstofunnar](#).

English summary

In 2015, the financial balance of the general government was 10.7 billion ISK in deficit or 0.5% of GDP, compared with a deficit of 1.2 billion ISK in 2014 or 0.1% of GDP. The revenue increased by 2.7% while the expenditure increased by 3.7%. The general government total revenue in 2015 of 931 billion ISK amounted to 42.2% of GDP, compared with 45.3% in 2014. The general government total expenditure of 942 billion ISK amounted to 42.7% of the 2015 GDP, compared with 45.3% in 2014.

In 2015, the total expenditure on health was 8.7% of GDP, of which 81.8% was financed by the general government and 18.2% by households. The health expenditure per capita was 475 thousand ISK in 2015 and has in real terms increased by 2.5% in the last five years.

The total expenditure on education was 7.8% of GDP in 2015, of which 90.7% was financed by the general government. The expenditure per capita was 472 thousand ISK in 2015 and has in real terms increased by 6.5% over the last two years.

An assessment based on cash transactions data shows that the general government total financial assets amounted to 52% of GDP at the end of 2015 and the total liabilities 98%. This is the third year in a row that the general government total liabilities' share of GDP has fallen.

All data referred to in this issue of the Statistical Series has been published on the website of [Statistics Iceland](#).

Tafla 13. Rekstrarreikningur hins opinbera árin 2010–2015

Table 13. General government statement of operations 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	Current prices, in million ISK	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
1 Heildartekjur	Total revenue	641.141	682.304	740.768	795.732	906.988	931.116
11 Skatttekjur	Tax revenue	477.979	519.116	561.567	606.243	700.831	733.779
12 Tryggingagjöld	Social contributions	63.599	66.820	64.882	69.899	73.432	78.927
13 Fjárframlög	Grants	2.403	2.944	3.733	2.881	2.534	2.900
14 Aðrar tekjur	Other revenues	97.160	93.424	110.586	116.710	130.191	115.509
Heildargjöld (2+31)	Total expenditure (2+31)	799.305	777.342	807.229	830.530	908.205	941.851
2 Rekstrarútgjöld	Expenses	777.274	765.977	796.519	813.896	886.095	918.257
21 Laun	Compensation of employees	219.395	229.037	242.024	256.169	275.652	304.935
22 Kaup á vöru og þjónustu	Use of goods and services	195.315	206.099	213.887	222.234	230.421	239.003
23 Afskriftir	Consumption of fixed capital	33.601	35.076	36.976	38.274	39.617	40.471
24 Vaxtagjöld	Interest	77.238	70.481	84.066	86.505	94.411	97.314
25 Framleiðslustyrkir	Subsidies	27.762	29.154	30.485	31.070	29.477	29.422
26 Fjárframlög	Grants	4.890	4.514	3.838	4.342	5.159	3.702
27 Félagslegar tilfærslur til heimila	Social benefits	120.956	138.352	134.950	133.645	139.441	141.767
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	Other expense	98.117	53.263	50.293	41.658	71.916	61.644
31 Fastafjárútgjöld	Nonfinancial assets	22.031	11.366	10.710	16.634	22.110	23.593
311 Fjárfesting í efnislegum eignum	Net acquisition of fixed assets	55.632	46.441	47.686	54.908	61.728	64.065
23 Afskriftir	of fixed capital	-33.601	-35.076	-36.976	-38.274	-39.617	-40.471
Tekjuafgangur/halli (1-2-31)	Net lending and net borrowing (1-2-31)	-158.164	-95.038	-66.461	-34.798	-1.217	-10.735
32 Peningalegar eignir, hreyfingar	Financial assets, transactions	35.975	61.014	-77.898	-38.388	52.467	..
33 Skuldir, hreyfingar	Liabilities, transactions	194.140	156.052	-11.437	-3.590	53.685	..

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 14. Rekstrarreikningur ríkissjóðs árin 2010–2015**

Table 14. Central government statement of operations 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹	
1 Heildartekjur	Total revenue	474.717	497.094	545.548	584.545	686.128	693.722
11 Skatttekjur	Tax revenue	339.998	363.277	396.770	426.670	510.990	529.496
12 Tryggingagjöld	Social contributions	63.599	66.820	64.882	69.899	73.432	78.927
13 Fjárframlög	Grants	8.340	9.526	11.062	10.637	10.378	10.806
14 Aðrar tekjur	Other revenues	62.781	57.471	72.834	77.339	91.326	74.493
Heildargjöld (2+31)	Total expenditure (2+31)	621.511	593.651	603.898	618.049	669.829	693.333
2 Rekstrarútgjöld	Expenses	611.728	589.343	602.954	613.595	661.988	682.041
21 Laun	Compensation of employees	112.747	113.089	120.473	127.772	135.141	150.373
22 Kaup á vöru og þjónustu	Use of goods and services	98.105	102.378	105.738	104.454	104.613	106.806
23 Afskriftir	Consumption of fixed capital	24.565	25.591	26.977	27.924	28.904	29.527
24 Vaxtagjöld	Interest	71.479	63.316	76.049	79.352	86.895	89.242
25 Framleiðslustyrkir	Subsidies	24.252	24.505	25.200	25.739	25.069	24.975
26 Fjárframlög	Grants	169.848	187.438	183.007	195.376	199.884	210.753
27 Félagslegar tilfærslur til heimila	Social benefits	22.421	28.079	23.506	20.370	18.799	18.136
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	Other expense	88.310	44.947	42.005	32.609	62.682	52.230
31 Fastafjárútgjöld	Nonfinancial assets	9.783	4.308	943	4.454	7.842	11.292
311 Hrein fjárfesting í efnislegum eignum	Net acquisition of fixed assets	34.348	29.899	27.920	32.378	36.746	40.819
23 Afskriftir	Consumption of fixed capital	-24.565	-25.591	-26.977	-27.924	-28.904	-29.527
Tekjuafgangur/halli (1-2-31)	Net lending and net borrowing (1-2-31)	-146.793	-96.557	-58.349	-33.503	16.298	390
32 Peningalegar eignir, hreyfingar	Financial assets, transactions	28.501	68.993	-77.152	-44.330	62.457	..
33 Skuldir, hreyfingar	Liabilities, transactions	175.294	165.550	-18.802	-10.826	46.159	..

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 15. Rekstrarreikningur sveitarfélaga árin 2010–2015

Table 15. Local government statement of operations 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	Current prices, in million ISK	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹
1 Heildartekjur	Total revenue	194.442	214.243	224.367	243.636	254.908	273.613
11 Skatttekjur	Tax revenue	137.981	155.839	164.797	179.573	189.840	204.283
12 Tryggingagjöld	Social contributions	0	0	0	0	0	0
13 Fjárframlög	Grants	23.299	24.393	24.139	27.050	28.627	30.793
14 Aðrar tekjur	Other revenues	33.162	34.011	35.431	37.014	36.441	38.537
Heildargjöld (2+31)	Total expenditure (2+31)	207.769	219.346	232.997	250.923	271.001	286.563
2 Rekstrarútgjöld	Expenses	195.542	212.311	223.264	238.786	256.760	274.290
21 Laun	Compensation of employees	90.338	98.783	103.815	109.524	120.356	132.782
22 Kaup á vöru og þjónustu	Use of goods and services	66.286	71.688	75.909	84.656	90.022	93.863
23 Afskriftir	Consumption of fixed capital	9.036	9.485	9.999	10.350	10.713	10.944
24 Vaxtagjöld	Interest	5.737	7.147	8.004	7.131	7.463	8.035
25 Framleiðslustyrkir	Subsidies	3.218	4.301	4.875	5.083	4.184	4.252
26 Fjárframlög	Grants	1.015	1.162	1.133	1.228	1.400	1.423
27 Félagslegar tilfærslur til heimila	Social benefits	10.321	11.721	11.632	12.365	13.729	13.954
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	Other expense	9.590	8.024	7.897	8.450	8.892	9.037
31 Fastafjárútgjöld	Nonfinancial assets	12.227	7.036	9.732	12.137	14.241	12.272
311 Fjárfesting í efnislegum eignum	Net acquisition of fixed assets	21.263	16.521	19.731	22.486	24.955	23.217
23 Afskriftir	of fixed capital	-9.036	-9.485	-9.999	-10.350	-10.713	-10.944
Tekjuafgangur/halli (1-2-31)	Net lending and net borrowing (1-2-31)	-13.327	-5.104	-8.630	-7.287	-16.093	-12.950
32 Peningalegar eignir, hreyfingar	Financial assets, transactions	-7.587	319	-3.441	-65	-11.096	..
33 Skuldir, hreyfingar	Liabilities, transactions	5.740	5.422	5.189	7.221	4.997	..

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 16. Rekstrarreikningur almannatrygginga árin 2010–2015**

Table 16. The social security funds' statement of operations 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	Current prices, in million ISK	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
1 Heildartekjur	Total revenue	143.048	160.606	157.774	166.830	168.559	178.773
11 Skatttekjur	Tax revenue	0	0	0	0	0	0
12 Tryggingagjöld	Social contributions	0	0	0	0	0	0
13 Fjárframlög	Grants	141.831	158.664	155.452	164.473	166.135	176.294
14 Aðrar tekjur	Other revenues	1.217	1.942	2.321	2.357	2.424	2.479
Heildargjöld (2+31)	Total expenditure (2+31)	141.092	153.983	157.255	160.838	169.981	176.948
2 Rekstrarútgjöld	Expenses	141.071	153.962	157.221	160.794	169.954	176.919
21 Laun	Compensation of employees	16.310	17.165	17.736	18.873	20.156	21.780
22 Kaup á vöru og þjónustu	Use of goods and services	30.925	32.033	32.240	33.124	35.786	38.334
23 Afskriftir	Consumption of fixed capital	0	0	0	0	0	0
24 Vaxtagjöld	Interest	22	18	14	23	53	38
25 Framleiðslustyrkir	Subsidies	291	348	410	248	223	194
26 Fjárframlög	Grants	5.093	5.552	6.618	7.017	6.481	6.520
27 Félagslegar tilfærslur til heimila	Social benefits	88.214	98.552	99.813	100.910	106.913	109.677
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	Other expense	217	292	391	599	342	376
31 Fastafjárútgjöld	Nonfinancial assets	21	22	34	44	27	29
311 Fjárfesting í efnislegum eignum	Net acquisition of fixed assets	21	22	34	44	27	29
23 Afskriftir	of fixed capital	0	0	0	0	0	0
Tekjuafgangur/halli (1-2-31)	Net lending and net borrowing (1-2-31)	1.956	6.623	519	5.992	-1.422	1.825
32 Peningalegar eignir, hreyfingar	Financial assets, transactions	15.061	-8.298	2.694	6.007	1.106	..
33 Skuldir, hreyfingar	Liabilities, transactions	13.106	-14.921	2.176	15	2.529	..

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 17. Sundurliðun á tekjum hins opinbera 2010–2015

Table 17. Detailed classification of general government revenue 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	641.141	682.304	740.768	795.732	906.988	931.116
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	477.979	519.116	561.567	606.243	700.831	733.779
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	239.664	266.823	283.238	315.577	360.474	382.971
112 Skattar á launagreiðslur og vinnuafl <i>Taxes on payroll and workforce</i>	2.827	2.900	5.402	6.534	6.994	7.604
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	38.068	39.282	44.304	46.493	49.634	43.530
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	185.481	195.153	210.948	220.803	233.856	253.349
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade and transactions</i>	5.952	7.288	7.682	5.815	6.058	5.744
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	5.988	7.670	9.993	11.020	43.814	40.581
12 Tryggingargjöld <i>Social contributions</i>	63.599	66.820	64.882	69.899	73.432	78.927
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	2.403	2.944	3.733	2.881	2.534	2.900
131 Fjárframlög frá opinberum aðilum, erlendum <i>From foreign gov.</i>	0	321	846	124	54	200
132 Fjárframlög frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	2.403	2.623	2.887	2.756	2.480	2.700
133 Fjárframlög frá hinu opinbera <i>From other general government units</i>	–	–	–	–	–	–
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	97.160	93.424	110.586	116.710	130.191	115.509
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	39.990	34.557	47.305	51.116	61.745	44.268
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	48.930	49.787	56.584	57.455	60.840	64.266
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	3.214	4.485	2.844	3.600	3.487	3.291
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	1.682	1.493	1.322	1.301	1.814	1.300
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Miscellaneous and unidentified revenue</i>	3.344	3.102	2.530	3.237	2.305	2.383

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 18. Tekjur hins opinbera árin 2010–2015

Table 18. General government revenue 2010–2015

Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	39,6	40,1	41,7	42,1	45,3	42,2
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	29,5	30,5	31,6	32,1	35,0	33,3
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	14,8	15,7	16,0	16,7	18,0	17,4
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli <i>Taxes on payroll and workforce</i>	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5	2,0
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	11,5	11,5	11,9	11,7	11,7	11,5
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade</i>	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	0,4	0,5	0,6	0,6	2,2	1,8
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7	3,6
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
131 Frá erlendum opinberum aðilum <i>From foreign governments</i>	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
133 Frá opinberum aðilum <i>From other general government units</i>	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	6,0	5,5	6,2	6,2	6,5	5,2
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	2,5	2,0	2,7	2,7	3,1	2,0
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	3,0	2,9	3,2	3,0	3,0	2,9
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Misc. and unidentified revenue</i>	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>						
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	74,6	76,1	75,8	76,2	77,3	78,8
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	37,4	39,1	38,2	39,7	39,7	41,1
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli <i>Taxes on payroll and workforce</i>	0,4	0,4	0,7	0,8	0,8	0,8
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	5,9	5,8	6,0	5,8	5,5	4,7
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	28,9	28,6	28,5	27,7	25,8	27,2
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade</i>	0,9	1,1	1,0	0,7	0,7	0,6
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	0,9	1,1	1,3	1,4	4,8	4,4
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	9,9	9,8	8,8	8,8	8,1	8,5
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3
131 Frá erlendum opinberum aðilum <i>From foreign governments</i>	–	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
133 Frá opinberum aðilum <i>From other general government units</i>	–	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	15,2	13,7	14,9	14,7	14,4	12,4
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	6,2	5,1	6,4	6,4	6,8	4,8
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	7,6	7,3	7,6	7,2	6,7	6,9
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	0,5	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Misc. and unidentified revenue</i>	0,5	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 19. Heildarútgjöld hins opinbera 2010–2015, hagræn flokkun

Table 19. General government expenditure by economic type 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Heildarútgjöld (2+31) <i>Total expenditure (2+31)</i>	799.305	777.342	807.229	830.530	908.205	941.851
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	777.274	765.977	796.519	813.896	886.095	918.257
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	219.395	229.037	242.024	256.169	275.652	304.935
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	195.315	206.099	212.573	221.210	230.033	239.003
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	33.601	35.076	36.976	38.274	39.617	40.471
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	77.238	70.481	85.381	87.529	94.799	97.314
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	27.762	29.154	30.485	31.070	29.477	29.422
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	4.890	4.514	3.838	4.342	5.159	3.702
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	120.956	138.352	134.950	133.645	139.441	141.767
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög <i>Other expense</i>	98.117	53.263	50.293	41.658	71.916	61.644
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	22.031	11.366	10.710	16.634	22.110	23.593
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	55.632	46.441	47.686	54.908	61.728	64.065
23 Afskriftir (-) <i>Consumption of fixed capital</i>	-33.601	-35.076	-36.976	-38.274	-39.617	-40.471
Hlutfall af landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Heildarútgjöld (2+31) <i>Total expenditure (2+31)</i>	49,4	45,7	45,5	44,2	45,7	42,7
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	48,0	45,0	44,9	43,3	44,5	41,6
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	13,6	13,5	13,6	13,6	13,9	13,8
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	12,1	12,1	12,0	11,8	11,6	10,8
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,8
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	4,8	4,1	4,8	4,7	4,8	4,4
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	1,7	1,7	1,7	1,7	1,5	1,3
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	7,5	8,1	7,6	7,1	7,0	6,4
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög <i>Other expense</i>	6,1	3,1	2,8	2,2	3,6	2,8
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	1,4	0,7	0,6	0,9	1,1	1,1
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	3,4	2,7	2,7	2,9	3,1	2,9
23 Afskriftir (-) <i>Consumption of fixed capital</i>	-2,1	-2,1	-2,1	-2,0	-2,0	-1,8

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 20. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2010–2015

Table 20. General government expenditure on health 2010–2015

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Opinber heilbrigðisútgjöld alls² <i>Total public expenditure on health²</i>	115.145	118.563	124.179	132.779	142.800	157.086
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	12.602	12.401	12.251	11.715	12.085	12.742
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	22.047	22.923	24.075	26.485	29.507	32.670
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	76.537	79.608	84.075	90.510	97.467	107.936
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	676	534	518	511	601	614
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	3.283	3.096	3.259	3.558	3.140	3.123
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls² <i>Total public expenditure on health²</i>	7,12	6,97	6,99	7,03	7,13	7,12
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	0,78	0,73	0,69	0,62	0,60	0,58
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,36	1,35	1,35	1,40	1,47	1,48
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	4,73	4,68	4,73	4,79	4,86	4,89
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	0,20	0,18	0,18	0,19	0,16	0,14
Staðvirt á mann, þús. króna á verðlagi samneyslu 2015						
<i>Per capita, at 2015 prices of government final consumption</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls² <i>Total public expenditure on health²</i>	463,3	451,1	444,5	451,9	463,0	474,8
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	50,7	47,2	43,9	39,9	39,2	38,5
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	88,7	87,2	86,2	90,1	95,7	98,8
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	307,9	302,9	301,0	308,1	316,1	326,3
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	2,7	2,0	1,9	1,7	1,9	1,9
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	13,2	11,8	11,7	12,1	10,2	9,4

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*² Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public health care is excluded.*

Tafla 21. Fræðsluútgjöld hins opinbera 2010–2015

Table 21. General government expenditure on education 2010–2015

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Opinber fræðsluútgjöld alls² <i>Total expenditure on education²</i>	118.635	121.465	123.916	130.235	140.544	156.157
1 Leikskóla- og barnaskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	49.659	52.968	51.363	54.230	60.161	66.770
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	36.468	38.099	39.829	41.416	44.590	50.355
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	213	204	211	211	210	221
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	25.895	24.092	25.805	27.275	28.459	30.956
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	2.114	1.631	2.243	2.583	2.174	2.326
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	2.069	1.820	1.954	1.895	2.085	2.376
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	2.217	2.651	2.513	2.625	2.866	3.153
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls² <i>Total expenditure on education²</i>	7,33	7,14	6,97	6,89	7,01	7,08
1 Leikskóla- og barnaskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	3,07	3,11	2,89	2,87	3,00	3,03
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	2,25	2,24	2,24	2,19	2,23	2,28
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,60	1,42	1,45	1,44	1,42	1,40
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	0,13	0,10	0,13	0,14	0,11	0,11
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	0,13	0,11	0,11	0,10	0,10	0,11
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	0,14	0,16	0,14	0,14	0,14	0,14
Staðvirt á mann, þús. króna á verðlagi samneyslu 2015 <i>Per capital, at 2015 prices of government final consumption</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls² <i>Total expenditure on education²</i>	477,3	462,1	443,6	443,3	455,7	472,0
1 Leikskóla- og barnaskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	199,8	201,5	183,9	184,6	195,1	201,8
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	146,7	144,9	142,6	141,0	144,6	152,2
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	104,2	91,7	92,4	92,8	92,3	93,6
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	8,5	6,2	8,0	8,8	7,0	7,0
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	8,3	6,9	7,0	6,5	6,8	7,2
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	8,9	10,1	9,0	8,9	9,3	9,5

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*² Kaup heimila á fræðsluþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public education is excluded.*

Tafla 22. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2010–2015Table 22. *General government financial assets and liabilities 2010–2015*

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	1.181.464	1.282.090	1.248.173	1.197.613	1.290.951	1.145.265
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	364.749	568.430	511.200	426.343	533.292	418.811
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	220	225	19	22	32	32
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	271.808	177.211	192.792	196.556	196.940	148.891
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	378.708	367.357	361.606	400.939	385.223	391.277
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	165.980	168.868	182.556	173.753	175.463	186.254
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	1.921.313	2.155.359	2.198.968	2.168.447	2.291.379	2.161.521
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	722.456	788.758	839.575	842.604	877.939	888.318
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	705.769	828.872	806.364	759.610	775.251	622.015
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	324.945	350.148	350.166	357.120	356.558	315.387
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	380.824	478.724	456.198	402.490	418.694	306.628
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	383.089	416.894	438.557	457.269	490.028	532.557
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	109.999	120.835	114.471	108.965	148.160	118.631
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-739.849	-873.269	-950.795	-970.834	-1.000.429	-1.016.256
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	73,0	75,4	70,2	63,4	64,4	51,9
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	22,5	33,4	28,8	22,6	26,6	19,0
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	16,8	10,4	10,8	10,4	9,8	6,8
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	23,4	21,6	20,3	21,2	19,2	17,7
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	10,3	9,9	10,3	9,2	8,8	8,4
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	118,7	126,7	123,7	114,8	114,4	98,0
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	44,6	46,4	47,2	44,6	43,8	40,3
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	43,6	48,7	45,4	40,2	38,7	28,2
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	20,1	20,6	19,7	18,9	17,8	14,3
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	23,5	28,2	25,7	21,3	20,9	13,9
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	23,7	24,5	24,7	24,2	24,5	24,1
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	6,8	7,1	6,4	5,8	7,4	5,4
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-45,7	-51,4	-53,5	-51,4	-49,9	-46,1

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Hagtíðindi
Statistical Series

101. árg. • 6. tbl.

ISSN 1670-4770

Fjármál hins opinbera
Public finance

15. mars 2016

Umsjón *Supervision* Hólmfríður S. Sigurðardóttir • holmfridur.sigurdardottir@hagstofa.is

© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

www.hagstofa.is *www.statice.is*

Sími *Telephone* +(354) 528 1000

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099

Um rit þetta gilda ákvæði höfundalaga. Vinsamlegast getið heimildar.

Reproduction and distribution are permitted provided that the source is mentioned.